

[Fuglsang.]

saadan, at Spørgsmaalet om øget Brug af Teknik, mere egnede Typer af Maskiner og en bedre Udnyttelse af dem, der findes, trænger sig stærkt paa. Det er en naturlig Følge af baade Mangelen paa Arbejdskraft og de høje Lønninger. Det er kun godt det er saadan. Ligesom vi hidtil har indtaget en førende Stilling, naar det gjaldt faglig Dygtighed, maa vi hævde vor Stilling, hvad det tekniske angaar, og maa ikke lade os overfløje af andre Lande. Et turde i hvert Fald være sikkert: det betaler sig aldrig bevidst at holde Lønnen saa langt nede, at menneskelig Arbejdskraft bliver billigere end Teknik. En saadan Udviklingslinie har i Historien i andre Lande været skæbnesvanger og vil ogsaa her føre til Stilstand eller Tilbagegang. Nu er Landbrugsmaskiner dyre, og billigere bliver de ikke ved det Monopol, som den nuværende Importordning faktisk giver de gamle Firmaer, og hvorved nye Kræfter holdes tilbage og Konkurrencen hindres. Andelskongressen i Sommer nævnte talende Tal herom. Et Tærskelværk, som var importeret her til Danmark, og som faktisk stod i en Pris af 8 500 Kr., maatte en Landmand betale med 14 500 Kr., og en Slaamaskine steg paa samme Maade fra 350 Kr. til 660 Kr. For øvrigt, var det ikke et Omraade for Priskontrollen at interessere sig for?

Jeg vil gerne spørge den høje Regering, der jo ikke er uden Forbindelse med praktiske Landbrugere og ikke uden Forbindelse netop med Andelsbevægelsen, hvad Regeringen agter at gøre her for at skaffe billigere Maskiner til Landbruget. Blandt Regeringspartiets gamle hæderkronede Principper er ogsaa Kampen mod Monopoler og Trustdannelser, og jeg formoder, at dette stadig gælder, selv om Handelsministeren i Dag er den højtærede Hr. Villemoes. Men hvornaar har man da i Sinde at gribe ind netop paa dette for Landbruget saa vigtige Omraade? Nu er jeg klar over, at selv om Avancen skæres ned, vil Maskiner i mange Tilfælde være for dyre at anskaffe, ikke mindst for de mindre Brug, og i alle Tilfælde vil de kapitalmæssigt tyngne uforholdsmæssig haardt, ikke mindst i Forhold til den Tid de bruges. Som Middel til at overvinde disse Hindringer er det naturligt at anvende disse fælles Indkøb og fælles Brug af Maskinerne. Dette er noget, hvoraf der er fremvokset en Erkendelse i vide Kredse; blot diskuterer man: paa hvilken Maade skal det ske, gennem private Entreprenører eller gennem Andelsbevægelsen? For mig staar Andelsbevægelsen som den eneste naturlige Vej og den bedste Vej. Det er den Vej, dansk

Landbrug med Held og Hæder er gaaet gennem lange Tider. At Landets private Entreprenører overtager dette, vil kun betyde, at man indskyder et nyt fordyrende Mellemlid. Landbruget har hidtil i nogen Grad haft den Slags private Mellemlid i sin Omsætning. Følgerne af Maskinpriserne har jeg nævnt. Vi kender Følgerne, naar det gælder Konsummælken, og vi kender fra disse Dage i sørgelig Grad Følgerne for Kartoffelpriserens Vedkommende. Ogsaa her var for Resten et Omraade, hvor det vilde være betimeligt at lade Priskontrollen gribe ind. Men kommer dette Mellemlid yderligere ind i Produktionsprocessen, betyder det, at Maskinstationerne ikke i første Række bliver til Gavn for Landbrugere, men at det ogsaa her bliver private Mellemmænd, der tager Fordelen og Profitten. Derfor er ogsaa ude i Landbefolkningen Tanken om Maskinholdsforeninger i Vækst. Men det er klart, at paa et saa nyt Omraade, paa hvilket man til Dato har alt for lidt praktisk Erfaring, vil der dukke mange praktiske Vanskeligheder op angaaende selve Driften og angaaende passende Typer og deres Anvendelse. Derfor mener jeg, at Staten, der hidtil paa saa mange Omraader er gaaet i Spidsen med at løse nye Opgaver, ogsaa her bør gøre en Indsats. Overhovedet, det er i sin Orden, at man under visse Former yder Hjælp til Landbruget, men skal dansk Landbrug ophjælpes, genrejses og styrkes til at møde de nye Tider, saa gøres det ikke ved i Blinde at kaste Millioner i Storbruget, saa maa det gøres efter en vis Plan: Nedsættelse af Omkostningerne, Landvinding, Grundforbedring, yderligere Forsøg med at fremskaffe passende Redskaber, Udbedring af Bygninger, bedre Udnyttelse af vore hjemlige Foder- og Gødningsmidler for at spare paa den dyre udenlandske Regning o. s. v.

Til Slut efter det meget Mismod vil jeg dog unde mig selv den Glæde at takke en af de højtærede Ministre, nemlig Ministeren for offentlige Arbejder Hr. Elgaard, der nylig ved sit Besøg paa Langeland stillede Opfyldelse af et længe næret Ønske i Udsigt. Jeg tænker paa Broforbindelsen med Øen. Den højtærede Minister kan jo efterhaanden se tilbage paa et langt, virksomt Liv, og føjer han til det, han hidtil har udrettet, snarlig Igangsættelse af dette Broprojekt, har han i hvert Fald sikret sit Navn mod Forglemmelse i en Del af vort Land, som hidtil med Rette har følt sig trafikmæssigt tilsidesat. Isvintre har i større eller mindre Grad isoleret Øen, Til- og Udførsel er vanskeliggjort og fordyret. Vilkaar-